

Kristianstads kommun

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Omsorgsnämnden

Arbete- och välfärdsnämnden

Kommunfullmäktige för kännedom

Uppföljningsgranskning av kommunens fordonshantering

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en uppföljande granskning av kommunens fordonshantering. Syftet med uppföljningsgranskningen har varit att bedöma om berörda nämnder har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån tidigare genomförd granskning av fordonshantering.

Efter genomförd revision bedömer vi att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden inte helt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån tidigare genomförd granskning.

Bedömningen grundas bland annat på att ett antal åtgärder har vidtagits för att arbeta mot en fossilbränslefrihet, dock nås ännu inte målet om ett fossilbränslefritt Skåne 2020. Vi noterar att andelen fossilbränslefria fordon har ökat. Vidare grundas bedömningen på att kommunstyrelsen under senare år har uppmärksammat att fortsatta avvikelser från riktlinjerna sker och har därför successivt skärpt dessa med bland annat krav på samråd innan avsteg görs. Bedömningen grundas även på att hanteringen av kommunens fordon nästan sker på samma vis som vid den föregående granskningen. Det har däremot beslutats om en ny serviceorganisation som ska ha ansvar för kommunens samtliga fordon som också kommer ha en samordnande roll för hanteringen av fordonen samt den interna kontrollen avseende dessa.

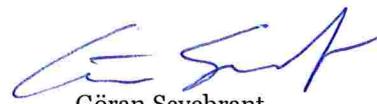
Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- I samband med införandet av den nya serviceorganisationen bör kommunstyrelsen tillse att det finns kontrollområden i den interna kontrollplanen för kommunens fordon.
- Målsättningen i kommunens arbete med Klimat- och energistrategin är en minskning av utsläppen av växthusgaser från transporter inom kommunen. Ska denna uppnås bör kommunstyrelsen fortsatt arbeta med att minska utsläppen från kommunens egna fordon.

Granskningsrapporten överlämnas till kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden för besvarande senast den 26 februari år 2021 och till kommunfullmäktige för kännedom.

För revisorerna i Kristianstads kommun

Sven Gunnar Linné
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Uppföljnings- granskning av kommunens for- donshantering

Kristianstads kommun

November 2020

Emma Ekstén, projektledare

Cornelia Pethrus, revisionskonsult

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Avgränsning	3
1.5.	Metod	3
2.	lakttagelser och bedömningar	5
2.1.	lakttagelser	5
2.1.1.	Granskningens slutsatser	5
2.1.2.	Styrelser och nämndernas svar	5
2.1.3.	Vidtagna åtgärder	6
2.2.	Bedömning	12
3.	Revisionell bedömning	13
3.1.	Rekommendationer	13

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en uppföljande granskning av kommunens fordonshantering som gjordes år 2017. Efter genomförd revision bedömer vi att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden **inte helt** vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån genomförd granskning.

Granskningen visar bland annat att kommunstyrelsen och nämnderna fortfarande har en resa kvar för att nå fossilbränslefrihet. Vidare sker hanteringen av kommunens fordon nästan på samma vis som vid den föregående granskningen. Det har däremot beslutats om en ny serviceorganisation som ska ha ansvar för kommunens samtliga fordon som också kommer ha en samordnande roll för hanteringen av fordonen samt den interna kontrollen avseende dessa.

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i vår uppföljande granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- I samband med införandet av den nya serviceorganisationen bör kommunstyrelsen tillse att det finns kontrollområden i den interna kontrollplanen för kommunens fordon.
- Målsättningen i kommunens arbete med Klimat- och energistrategin är en minskning av utsläppen av växthusgaser från transporter inom kommunen. Ska denna uppnås bör kommunstyrelsen fortsatt arbeta med att minska utsläppen från kommunens egna fordon

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Revisorerna i Kristianstads kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade verksamhetsgranskningar med bakgrund i en risk- och väsentlighetsanalys.

Enligt SKRs styrdokument God revisionsred i kommunal verksamhet 2018 påtalas vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Mot bakgrund av detta har kommunens revisorer beslutat att genomföra en uppföljningsgranskning av kommunens fordonshantering som genomfördes under år 2017. Av granskningen framgår att den samlade bedömningen var att kommunens fordon enbart i viss utsträckning nyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen baserades på att två kontrollmål bedömdes som uppfyllda, tre som delvis uppfyllda och två ej uppfyllda. I avsnitt 2.1.1 presenteras iakttagelserna som gjordes i granskningen samt rekommendationerna som lämnades.

1.2. Syfte

Syftet med uppföljningsgranskningen är att bedöma om berörda nämnder har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån genomförd granskning av fordonshantering.

1.3. Revisionskriterier

- Upprättade styrdokument för fordonshanteringen
- Kommunfullmäktiges mål och budget

1.4. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att följa upp effekten av revisorernas bedömning och rekommendationer utifrån genomförd granskning av fordonshantering. Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden

1.5. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av relevanta dokument såsom:

- Sammanställande av revisorernas synpunkter och rekommendationer samt nämndernas yttranden och åtaganden.
- Dokumentstudier och genomgång av relevanta protokoll, beslut och handlingar.

Intervjuer har skett med:

- Ekonomichef vid Arbete och välfärdförvaltningen
- Ekonomiadministratör, administratör & inköpsansvarig vid Omsorgsförvaltningen
- Ekonomichef, Transportchef vid Barn- och utbildningsförvaltningen

- Upphandlare, klimatstrateg och Avdelningschef för serviceavdelningen vid kommunledningskontoret

Granskningsrapporten har sakavstämmts med intervjuade.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Iakttagelser

2.1.1. Granskningens slutsatser

Granskningen som genomfördes år 2017 visade bland annat att organisationen och ansvarsfördelningen för fordonshanteringen inom Kristianstads kommun inte var tillfredställande. Dåvarande hantering medförde även en risk att inte uppställda målsättningar om att vara fossilbränslefria till år 2020 skulle nås. I granskningen framkom också att inte alla nämnder har angivit när omställning till fossilbränslefria drivmedel skulle ske samt att icke-fossilbränslefria fordon hade anskaffats. Vidare framkom behov av att stämma av utfärdade riktlinjer och den faktiska efterlevnaden av denna gällande fordonshantering. Avseende den interna kontrollen vad gäller kommunens bilar så gjordes bedömningen att denna inte var tillräcklig avseende körjournaler, nyttjandegrad och drivmedelskostnader. Ytterligare gjordes bedömningen att kommunstyrelsen skulle behöva ha en koncernsamordnande roll i denna fråga och följa upp den interna kontroll som ska ske avseende fordonshanteringen. Granskningen visade även att en översyn av fordonshanteringen var påbörjad inom ramen för den nya serviceorganisationen.

Följande rekommendationer lämnades med anledning av granskningen:

- Målet om att kommunen ska vara fossilbränslefri bör prioriteras av samtliga nämnder och noggranna överväganden bör alltid göras innan avsteg från detta görs vid anskaffning av fordon.
- Vi efterlyser också en analys av om målsättningen gällande resorna nås med avseende på att alla resor som omfattas av riktlinjerna ska vidare vara trafiksäkra, miljöanpassade och kostnadseffektiva.
- Utifrån spännvidden i tillämpningen gällande vad som styr om en bil ska leasas eller köpas föreslår vi att denna fråga ses över inom ramen för kommunledningskontorets initierade översyn av fordonshanteringen.
- Kommunstyrelsen behöver ha en koncernsamordnande roll när det gäller den interna kontrollen som ska ske gällande fordonshanteringen. Särskilda rutiner för att stärka den interna kontrollen avseende fordonshantering behöver utformas av nämnderna gällande tex körjournaler, nyttjandegrad, drivmedelskostnader.

2.1.2. Styrelser och nämndernas svar

Vi har tagit del av samtliga revisionsobjekts yttrande avseende granskningen som genomfördes år 2017. Kommunstyrelsens yttrande, som beslutades i november år 2017, har tagits fram med beaktande av inkomna synpunkter från övriga revisionsobjekt och efter samråd med kommunledningskontorets serviceavdelning. Av yttrandet framgår att förslag om att inrätta en central fordonsorganisation finns framtagen i utredningen om en samlad serviceorganisation och bedöms vara den enskilt viktigaste åtgärden för att åtgärda de brister och problem som revisorerna påtalat. I avvaktan på att någon form av central fordonsorganisation inrättas lyfter yttrandet att en funktion som fordonscontroller/administratör bör tillsättas. Funktionen bör också enligt yttrandet ha uppdrag att svara för vägledning/kompetens inom Kristianstad kommunkoncern på området alternativa fos-

silfria drivmedel för fordon då utvecklingen inom framförallt eldrivna fordon och laddning av dessa går fort framåt. Den nämnda funktionen bör få mandat att pröva och godkänna alla inköp av fordon enligt riktlinjer och fastställda krav. Beslutsrätten om fordonsanskaffning flyttas från förvaltningarna till fordonscontrollern på delegation av kommunstyrelsen.

Vidare framgår att kommunstyrelsen har senare år uppmärksammat att fortsatta avvikelser från riktlinjerna sker och har därför successivt skärpt dessa med bland annat krav på samråd innan avsteg görs samt krav på att avstegen beslutas av förvaltningschef. Vidare har klimatväxling införts vilken syftar till att ytterligare snabba på avvecklingen av fossila drivmedel (se vidare i avsnitt 2.1.3).

Ytterligare anges i yttrandet att arbete pågick med att få på plats rutiner för uppsättning av laddstolpar för kommunförvaltningarnas behov samt att kommunstyrelsens beslut om kommungemensamma interna kontroller för 2018 bör innehålla ett kontrollmoment som avser fordon och resor och regler/riktlinjer för dessa.

2.1.3. Vidtagna åtgärder

Klimat- och energistrategi

Kommunfullmäktige antog 2018-01-16 § 7 Klimat- och energistrategin. Av strategin framgår bland annat målen avseende utsläpp av växthusgaser:

I Kristianstad ska utsläppen av växthusgaser minska med 40 % till år 2020 jämfört med 1990. År 2045 ska utsläppen ha minskat med 85 % jämfört med 1990.

Kopplat till målet finns också några etappmål:

2030: Utsläppen i Kristianstad bör år 2030 vara minst 60 % lägre än utsläppen år 1990

2040: Utsläppen i Kristianstad bör år 2040 vara minst 75 % lägre än utsläppen år 1990

Vidare finns också delmål för transportsektorn:

2030: Utsläppen från transporter i Kristianstad (exklusive inrikes flyg) ska minska med minst 70 % år 2030 jämfört med medelvärdet för åren 2009 – 2011.

Vidare framgår att det pågår ett arbete med omställning till en fossilbränslefri fordonsflotta inom kommunkoncernen. För att skynda på denna utveckling har en handlingsplan tagits fram för kommunkoncernen vilken beskrivs nedan.

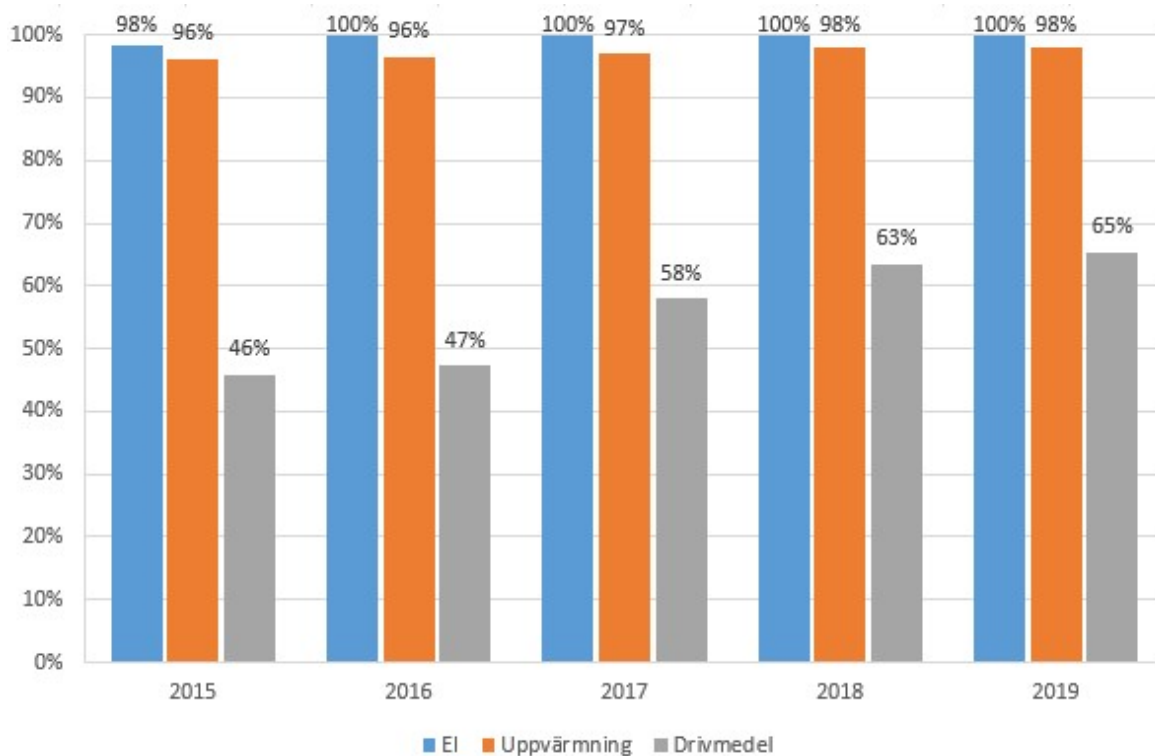
Fossilfria transporter – handlingsplan 2018

Kommunstyrelsen beslutade i samband med den tidigare revisionsgranskningen vid sammanträde 2017-12-20 § 292 som ovan nämnts att ge kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan avseende fossilfria transporter. Av handlingsplanen framgår ett antal åtgärder, ansvarsfördelning, tidsplan, vad som är genomfört år 2017 och vad som planeras genomföras 2018.

Åtgärder som anges i planen är följande:

- ✓ *Uppföljning av inköpta drivmedel årligen samt återkoppling av resultatet*

Av intervjuer och dokument framgår att sammanställning görs varje år av inköpta drivmedel kopplat till målet om fossilfritt bränsle. För kommunkoncernen var år 2015 andelen fossilfria drivmedel 46% och år 2019 var andelen 65% vilket anges i diagrammet nedan.

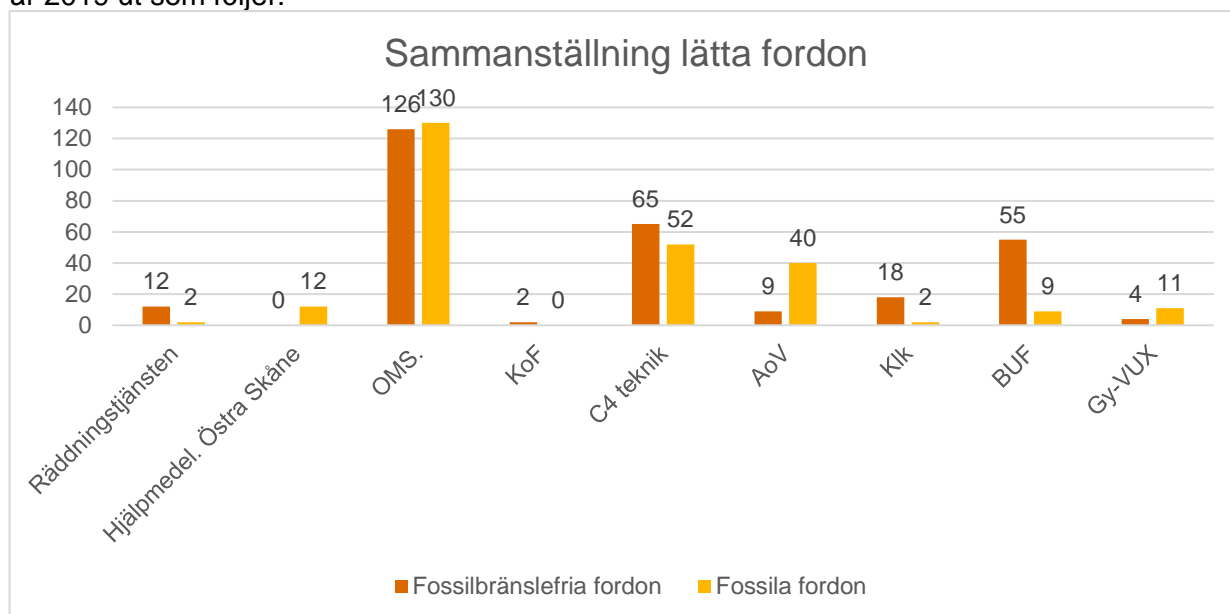

Avseende el och uppvärmning som också är en del av målet, där uppger kommunen ha kommit längre.

- ✓ *Omställningsplaner för fossilfri fordonsflotta tas fram och genomförs i kommun-koncernen*

Av intervjuer framgår att förvaltningarna har tagit fram omställningsplaner vilka uppdateras årligen med hänsyn till utvecklingen på fordons och bränslemarknaden. Förvaltningarna rapporterar årligen till kommunledningskontoret hur arbetet med omställningen fortskrider vilket bekräftas av intervjuer och dokumentet sammanställning av omställningsplaner. Av sammanställningen för år 2019 framgår att 53% av lätta fordon är fossilbränslefria och 48% av tunga fordon är fossilbränslefria.

Per förvaltning såg sammanställningen över antalet lätta fordon i omställningsplanerna för år 2019 ut som följer:

✓ *En samordnad fordonsorganisation för kommunförvaltningarna skapas*

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av kommunfullmäktiges beslut avseende att inrätta en kommungemensam serviceorganisation, beslut togs vid sammanträde 2019-09-17 § 169. Denna serviceorganisation ska inrättas från 2021-01-01 och placeras under kommunstyrelsen. Inför detta beslut har en utredning om en sammanhållen serviceorganisation genomförts, i ett första skede som en intern utredning. Därefter har en fördjupad utredning genomförts avseende kostverksamheten, lokalvård och transporter. Resultatet av utredningen var en tydlig rekommendation om att skapa en samlad serviceorganisation. Vidare har vi tagit del av projektdirektivet för den sammanhållna serviceorganisationen där uppdraget för införandet av den nya serviceorganisationen presenteras. Vidare framgår en aktivitetsplan med tidsramar för införandet. Inom ramen för arbetet med den nya serviceorganisationen har även en fordonsgrupp arbetat med bland annat fordonsinventering.

Av flera intervjuer anges att en gemensam serviceorganisation och en centralisering av fordonshandlingen är positivt. Exempel på fördelar som lyfts fram är att en centralisering skapar en bättre översyn, att fordonseffektiviteten ökar samt att uppföljningen kan bli tydligare avseende drivmedel och nyttjandegrad. Vidare framgår av intervjuer att förvaltningarna kommer att hyra fordon av serviceorganisationen.

Vi noterar även att bolagen inte kommer kunna avropa bilar från dem gemensamma serviceorganisationen, åtminstone inte inledningsvis.

✓ *Klimatväxling*

Avseende åtgärden kring klimatväxling så framgår att kommunfullmäktige beslutat att införa klimatavgift på resor och transporter ska tas ut från och med 2017-07-01, och till att börja med gälla till och med 2020-12-31. Klimatavgiften införs för inköp av fossila drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, till flygresor, samt resor med egen bil i tjänsten. Alla förvaltningar ska betala en procentuell avgift kopplat till utgifter för anställdas och förtroendevaldas fossila resor och transporter. Klimatavgiften samlas hos kommunledningskontoret och öronmärks där för respektive förvaltning som avropar medel i takt med att dessa

används till åtgärder som förväntas minska växthusgasutsläppen från transporter i verksamheterna.

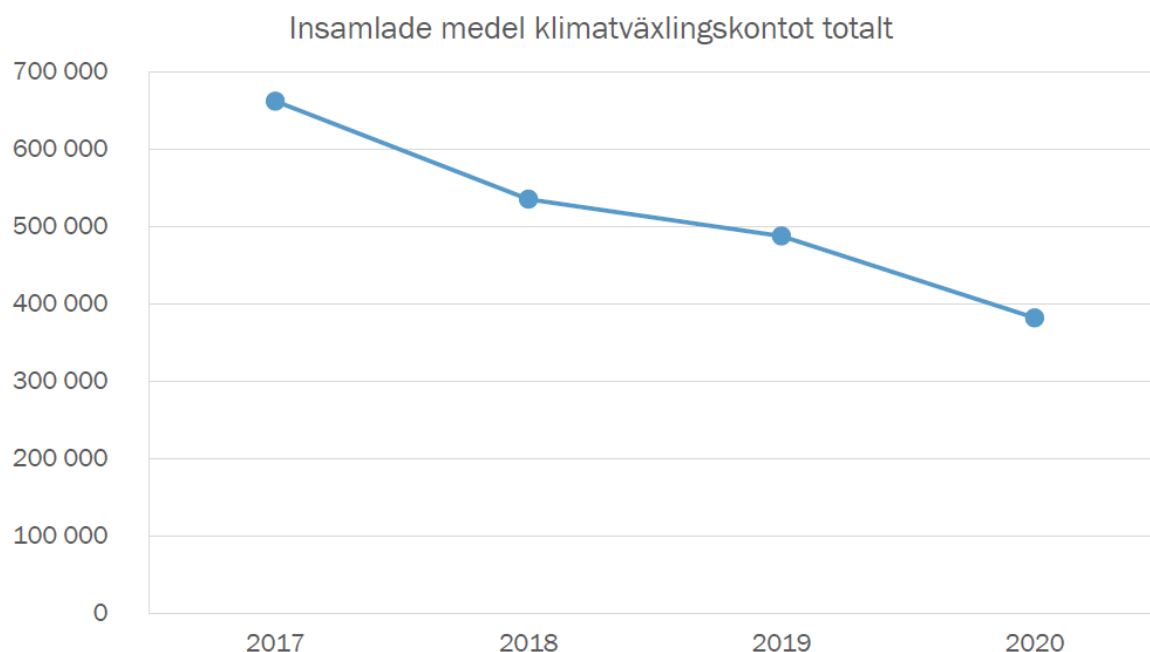
Av tabellen nedan framgår den procentuella avgiften avseende olika typer av drivmedel/resor:

Drivmedel/resor	Procentpåslag
Diesel	4%
Bensin	5%
Bilersättning	10%
Flygbiljetter	15%

Vi har tagit del av en sammanställning avseende klimatväxlingen för år 2017 – 2020 vilket vid intervju anges vara ett pågående arbete inom ramen för klimatredovisningen. Vi noterar även att klimatväxlingen i dess nuvarande form löper ut vid årsskiftet 2020/2021.

Av denna sammanställning framgår en minskande trend vilket innebär att kommunens klimatpåverkan från resor och transporter minskar. Klimatväxlingen har följts upp årligen inom ramen för klimatredovisningen där genomförda och planerade åtgärder anges.

Av diagrammet nedan framgår insamlade medel för klimatväxlingskontot totalt. Noteras bör göras att enbart andra halvåret 2017 ingick i klimatväxlingen, därav har summan avseende år 2017 dubblats för att möjliggöra jämförelse med följande år. Avseende år 2020 är värdena en prognos (baserat på januari till april 2020) och är påverkad av covid-19.

Inom ramen för sammanställningen anges även att en enkät skickats ut till förvaltningarna avseende klimatväxlingens eventuella förändrade form ur klimat, ekonomiskt och administrativt perspektiv. Vid intervju framgår att processen avseende avrop av medel för att genomföra åtgärder som förväntas minska växthusgasutsläppen från transporterna är invecklad. Vidare efterfrågas ytterligare uppföljning vad förvaltningarna använder medlen till.

✓ *Strategi för laddinfrastruktur tas fram*

Av handlingsplanen framgår att ett arbetsmaterial avseende strategi för laddinfrastruktur togs fram under 2017. Vidare framgår att ett fortsatt arbete ska ske under 2018 så att strategin kan föras fram för beslut. Av intervju framgår att strategin ännu inte är färdigställd och beslutad. Vidare framgår av intervjuer att det finns behov av att bygga en laddinfrastruktur i Kristianstads kommun då det inte finns tillgång till fossilfria bränslen på alla orter. Det anges även vid intervju att omsorgsförvaltningen startat en process avseende upphandling av laddstolpar men att SKL Kommentus genomfört en upphandling avseende detta vilken blev klar i juni. Vidare anges att ansvarsfrågan avseende detta inte varit helt klar i samband med införandet av den kommande gemensamma serviceorganisationen. Vidare anges att elcyklar implementerats i verksamheten i syfte att minska antalet bilar både i tätorten och i de mindre orterna.

✓ *Riktlinjer för resor och möten i tjänsten implementeras och följs upp*

Riktlinjerna antogs av kommunstyrelsen 2016-10-26 § 238. Syftet med dessa riktlinjer är att de ska fungera som ett verktyg för att uppnå lokala mål om minskade koldioxidutsläpp, fossilbränslefri kommunverksamhet till 2020, samt bidra till att uppnå miljömålets inriktning om minskad biltrafik i tätorter. Vid intervju anges att uppföljning av riktlinjerna har genomförts och vi har tagit del av uppföljning avseende resor och möten i tjänsten. Av uppföljningen från årsskiftet/2018 framgår att frågor ställts till förvaltningarna avseende vilka åtgärder som genomförts för att implementera riktlinjerna avseende resor och möten i tjänsten, underlätta resfria möten, underlätta för personal att cykla i tjänst samt åka kollektivt och till sist utbilda personal som kör mycket i ecodriving.

Vidare har även en resvaneundersökning genomförts år 2018 inom ramen för projektet *Fossilbränslefria kommuner i norra Skåne*. Av undersökningen framgår att kunskapen är förvånande låg, både när det gäller vilka riktlinjer för resor och möten som gäller och vilka möjligheter det finns till alternativ till den egna bilen. För resor till och från arbetet med cykel efterfrågas fler och bättre cykelvägar. Vidare framgår att informationen behöver förbättras inom följande områden:

- Riktlinjer för resor och möten i tjänsten
- Möjlighet att boka bil
- Möjlighet att boka kollektivtrafikkort
- Möjlighet att boka cykel
- Kunskap om hur resfria möten kan användas

Undersökningen visar även att tillgången behöver förbättras inom följande områden:

- Fler cyklar/elcyklar behövs till vissa arbetsplatser. Notera att C4 Teknik, arbete och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har redan börjat använda klimatväxlingsmedel för att köpa cyklar.
- Fler kollektivtrafikkort. Samtliga arbetsplatser bör inventeras om behov både av kollektivtrafikkort och cyklar.
- Utrustning för resfria möten (i kombination med utbildning/information). Notera att barn- och utbildningsförvaltningen och arbete och välfärdsförvaltningen har börjat använda klimatväxlingsmedel för att anskaffa utrustning.

Av intervju framgår även att riktlinjerna avseende resor och möten i tjänst följs upp årligen i samband med klimatredovisningen. Av klimatredovisningen år 2019 framgår att sedan år 2016 har kommunkoncernens flygresor minskat med 52 %, sett till antalet resta kilometer. Under samma period har användandet av egen bil i tjänsten ökat med 12 %. Vidare fram-

går av klimatredovisningen att det har skett ett fortsatt arbete med att informera om riktlinjerna samt att riktlinjerna ska kommuniceras för nyanställda och nya chefer.

Riktlinjer för fordon och bränslen

Vi har tagit del av riktlinjen för inköp av fordon och bränslen vilken antogs 2015-09-30 och reviderades 2016-11-23. Ytterligare revidering av riktlinjen skedde 2020-02-01. Av riktlinjerna framgår bland annat att arbetet med omställningsplaner, ansvarsfördelning, bränsleanvändning samt tillvägagångssätt vid beställning av fordon. Vidare anges prioriteringsordning avseende tre olika fordonskategorier, personbil, lätt lastbil och mindre bussar, tunga fordon och arbetsmaskiner samt övriga fordon och maskiner.

Vid den senaste revideringen skedde en förtydligad prioritering av fordonstyper samt att elhybrider infördes som alternativ i kategorin lätta fordon (prioriteringsgrupp 3). Vidare nedgraderas dieslbilar som kan köras på HVO (hydrerad vegetabilisk olja) till prioriteringsgrupp 2 i syfte att klargöra att biogas- och elbilar prioriteras.

Tillhörande riktlinjen finns en bilaga i form av ett formulär för godkännande av avrop av fordon som huvudsakligen drivs med fossila bränslen. Samråd ska ske med upphandlare och klimatstrateg där alternativ kan diskuteras och information ges avseende exempelvis klimatväxlingsavgift. Vid intervjuer anges att dessa samråd genomförs men inte i alla fall.

Intern kontroll

Av intervjuer framgår att elektroniska körjournaler installerats i flertalet av kommunens fordon i form av ABAX körjournal. Denna implementering anges underlätta uppföljningen. Avseende kontrollmoment i internkontrollplanen har vi tagit del av omsorgsnämndens internkontrollplan för år 2019 där en kontroll avsåg körjournaler (avseende omsorgsövervaltningen så implementerades ABAX körjournal i mars 2020). Vidare anges vid intervju att införandet av serviceorganisationen kommer att underlätta uppföljning avseende drivmedel, nyttjandegrad med mera.

Nedan följer en sammanställning över den tidigare granskningens rekommendationer och genomförda åtgärder:

Rekommendation	Åtgärder
Målet om att kommunen ska vara fossilbränslefri bör prioriteras av samtliga nämnder och noggranna överväganden bör alltid göras innan avsteg från detta görs vid anskaffning av fordon.	Kristianstads kommun har vidtagit ett antal åtgärder för att arbeta mot en fossilbränslefrihet, dock nås ännu inte målet om ett fossilbränslefritt Skåne 2020. Resultatet enligt ovan visar att andelen fossilbränslefria fordon har ökat. Vidare framgår att kommunstyrelsen under senare år har uppmärksammat att fortsatta avvikelser från riktlinjerna sker och har därför successivt skärpt dessa med bland annat krav på samråd innan avsteg görs samt krav på att avstegen beslutas av förvaltningschef och därefter lämnas till klimatstrategen
Vi efterlyser också en analys av om målsättningen gällande resorna nås med avseende på att alla resor som omfattas av riktlinjerna ska vidare vara trafiksäkra, miljöanpassade och kostnadseffektiva	Någon konkret analys på dessa områden har inte gjorts, däremot kvarstår dessa krav och kommer också tydligare kunna analyseras och följas upp inom ramen för den nya serviceorganisationen.
Utifrån spännvidden i tillämpningen gällande vad som styr om en bil ska leasas	Det har inte gjorts några nya övervägande i denna fråga. Det uppges att det inte gjorts någon ny upp-

<p>eller köpas föreslår vi att denna fråga ses över inom ramen för kommunledningskontorets initierade översyn av fordonshanteringen.</p>	<p>handling sedan förra granskningen gjordes och därför har inte heller nya överväganden gjorts. Däremot kan detta bli en fråga som ses över i samband med den nya serviceorganisationen.</p>
<p>Kommunstyrelsen behöver ha en koncernsamordnande roll när det gäller den interna kontrollen som ska ske gällande fordonshanteringen. Särskilda rutiner för att stärka den interna kontrollen avseende fordonshantering behöver utformas av nämnderna gällande t ex körjournaler, nyttjandegrad, drivmedelskostnader.</p>	<p>I och med att fordonshanteringen kommer ske centralt framöver så kommer det också finnas en samordnande roll för den interna kontrollen vad avser fordonen. En åtgärd som vidtagits är att alla kommunens fordon sedan den förra granskningen har utrustats med färddatorer.</p>

2.2. Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden inte helt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer. Vi grundar vår bedömning på att Kristianstads kommun vidtagit ett antal åtgärder för att arbeta mot en fossilbränslefrihet, dock nås ännu inte målet om ett fossilbränslefritt Skåne 2020. Vi noterar att andelen fossilbränslefria fordon har ökat. Vidare konstaterar vi att kommunstyrelsen under senare år har uppmärksammat att fortsatta avvikelser från riktlinjerna sker och har därför successivt skärpt dessa med bland annat krav på samråd innan avsteg görs. Vidare grundar vi bedömningen på att hanteringen av kommunens fordon nästan sker på samma vis som vid den föregående granskningen. Det har däremot beslutats om en ny serviceorganisation som ska ha ansvar för kommunens samtliga fordon som också kommer ha en samordnande roll för hanteringen av fordonen samt den interna kontrollen avseende dessa.

3. Revisionell bedömning

Efter genomförd revision bedömer vi att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och arbete- och välfärdsnämnden **inte helt** vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån genomförda granskningar.

Granskningen visar bland annat att kommunstyrelsen och nämnderna fortfarande har en resa kvar för att nå fossilbränslefrihet. Vidare sker hanteringen av kommunens fordon nästan på samma vis som vid den föregående granskningen. Det har däremot beslutats om en ny serviceorganisation som ska ha ansvar för kommunens samtliga fordon som också kommer ha en samordnande roll för hanteringen av fordonen samt den interna kontrollen avseende dessa.

3.1. Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i vår uppföljande granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- I samband med införandet av den nya serviceorganisationen bör kommunstyrelsen tillse att det finns kontrollområden i den interna kontrollplanen för kommunens fordon.
- Målsättningen i kommunens arbete med Klimat- och energistrategin är en minskning av utsläppen av växthusgaser från transporter inom kommunen. Ska denna uppnås bör kommunstyrelsen fortsatt arbeta med att minska utsläppen från kommunens egna fordon.

2020-11-18

Lena Salomon

Uppdragsledare

Emma Ekstén

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kristianstads kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 12 februari år 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.